

De taks op effectenrekeningen

*'Niet zorgvuldig,
niet redelijk,
slecht gemotiveerd
en boven alles
niet rechtvaardig
en discriminerend'*

HET IS GEBEURD. GECONTESTEERD of niet: op 30 september namen de banken de laatste 'foto' van uw effectenrekening(en) en kan min of meer (ingewikkeld!) worden vastgesteld of en hoeveel u een eerste keer moet betalen voor de taks op effectenrekeningen. In principe zijn er voor deze eerste berekening *drie foto's*, genomen tenzij er bijkomende referentietijdstippen waren.

Maar niet getreurd. Op 20 maart dit jaar liet De Vlaamse Federatie van Beleggers weten samen met een aantal leden de controverse wet van 9 maart juridisch aan te vechten (zie kader). Een team van vier advocaten van Tiberghien boog zich over het dossier en diende ondertussen bij het Grondwettelijk Hof een vernietigingsprocedure in tegen de wet 'houdende de invoering van een taks op effectenrekeningen.' We trokken naar het kantoor van Tiberghien in Berchem en spraken er met de advocaten Dirk Coveliers en Bart De Cock, die samen met Charlotte Meskens en Ben Van Vlierden een sterk dossier bijeen schreven. De twee laatsten waren om professionele redenen verhinderd om aan het interview deel te nemen.

Gerd D. Goyvaerts, eveneens fiscaal advocaat en vennoot bij Tiberghien, schoof mee aan.

"Neen, het is niet effectentaks, maar taks op effectenrekeningen! Zeg niet effectentaks!" Bij het begin van het interview werd ik een aantal keer luid en duidelijk op mijn plaats gezet door de drie advocaten. "De pers heeft het altijd over effectentaks, maar daar gaat het niet over," drukt Gerd D. Goyvaerts mij op het hart. "De effectenrekening is net de essentie in dit dossier," vult Dirk Coveliers aan. "De wet belast de manier waarop effecten worden aangehouden, namelijk via een effectenrekening. De drager van de effecten is doorslaggevend. Dat zou niet mogen als dit een rechtvaardige belasting op het vermogen wil zijn. Effecten op naam worden uitdrukkelijk niet belast door deze wet. Dat is een van de redenen waarom deze belasting ingaat tegen het gelijkheidsbeginsel dat de grondwet garandeert."

VFB *U heeft een verzoek ingediend om de wet nietig te laten verklaren, maar ondertussen zal de belasting wel betaald moeten worden. Waarom hebt u geen verzoek tot schorsing gevraagd?*

DIRK COVELIERS Een schorsing van een wet wordt maar heel zelden toegekend. Men moet dan een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kunnen aantonen. De betaling van een belasting of een financieel na-

*Interview
Tiberghien
advocaten:
meesters
Dirk Coveliers,
Bart De Cock en
Gerd D. Goyvaerts*

deel worden zelden of nooit beschouwd als onherstelbaar. Er is trouwens een verzoek tot schorsing van deze wet ingediend door een particulier. Dat is inmiddels afgewezen.

VFB *Hoe ziet de verdere procedure eruit en wanneer is er een uitspraak te verwachten?*

BART DE COCK Je moet rekenen op zo'n 12 maanden, maar het kan ook twee tot drie jaar worden. De partijen worden in eerste instantie uitgenodigd om hun schriftelijke opmerkingen te geven. Ook de federale regering kan en zal hierin tussenkomen. Het is mogelijk dat het Grondwettelijk Hof vragen zal stellen aan het Europees Hof van Justitie in Luxemburg omdat de wet mogelijk ook tegen de Europese vrijheden

© Lieven Van Assche / dphoragency

ingaat. In dat geval moet je zeker rekenen op twee tot drie jaar.

VFB *Wie zit er eigenlijk in het Belgische Grondwettelijke Hof? En welke macht hebben zij?*

GERD D. GOYVAERTS Het Grondwettelijke Hof is paritair samengesteld met enerzijds mensen uit de juridische wereld, magistraten dus, en anderzijds voormalige parlementsleden. Het Grondwettelijk Hof moet onder meer onderzoeken of de wetten niet ingaan tegen de rechten en vrijheden uit de grondwet. Als zij oordeelt van wel, dan zal zij de wet vernietigen. In wezen zal het Hof niet vragen om de ‘problematische zaken’ aan te passen. Het Hof zal dus bijvoorbeeld niet vragen om ook effecten op naam het-

zelfde te belasten als effecten op een effectenrekening. De wet, of een deel ervan, wordt vernietigd of niet. Aanpassingen door het Hof zijn niet mogelijk.

VFB *Zal de overheid na een uitspraak tot vernietiging de geïnde belastingen op de effectenrekeningen moeten terugbetalen aan de burgers?*

BART DE COCK Normaal wordt de wet met terugwerkende kracht vernietigd en zal de staat inderdaad moeten terugbetalen. Maar het kan ook dat het Hof oordeelt dat dit te complex wordt en daarvan afziet. Dat is bijvoorbeeld gebeurd met de Turteltaks en de Fairness taks. Wel vernietigd, maar niet terugbetaald. Maar als het Europees hof oordeelt dat de wet strijdig is met het

Vier Tiberghien-advocaten vragen voor VFB de vernietiging van de taks op effectenrekeningen (Van links naar rechts: Bart De Cock, Dirk Coveliers, Ben Van Vlierden. Niet op de foto: Charlotte Meskens).

Europees recht, dan is de terugwerkende kracht in principe verplicht.

VFB *Kan u uitleggen waarom de invoering van de belasting op de effectenrekening strijdig is met de Belgische grondwet?*

DIRK COVELIERS We beginnen met te kijken naar de bedoeling van de wet. Die is tot stand gekomen in het kader van eerlijke en rechtvaardige belastingen. De bedoeling

Bart De Cock: "Nog een belangrijke discriminatie is dat enkel de effectenrekeningen van natuurlijke personen worden getroffen door deze belasting. De effectenrekeningen op naam van rechtspersonen worden niet belast. Nu weten we allemaal dat het vaak de grotere vermogens zijn die hun effecten aanhouden via een vennootschap."

was dat ook grote vermogens en 'begoede' burgers, zoals de wetgever dat benoemt, zouden bijdragen tot het budget van de overheid. Dat staat ook duidelijk in de memorie van toelichting bij de wet.

De taks op de effectenrekeningen is in feite een vermogensbelasting die de wetgever zo niet wil noemen. Maar in de circulaire van de administratie van mei 2018 wordt bevestigd dat het om een vermogensbelasting gaat. Men belast een bestaand roerend vermogen, geen opbrengst.

Als men spreekt over 'rechtvaardige belastingen' dan wringt het juridisch toch dat een nieuwe vermogensbelasting alléén mensen met effecten op een effectenrekening treft en bijvoorbeeld niet mensen die aandelen aanhouden op naam. Dus iemand met 500.000 euro aandelen op een effectenrekening moet betalen en iemand met 500.0000 euro of 5 miljoen euro aandelen op naam niet? Dat is discriminatie, want die personen met 500.000 euro aandelen op naam zijn even vermogend. Ze hebben beiden een roerend vermogen van minstens 500.000 euro.

BART DE COCK Deze belasting heeft de bedoeling om goedge burgers te laten bijdragen aan het overheidsbudget, maar de wetgever voert bij het vaststellen van de belastbare basis ongelijkheden in tussen

personen die zich ons inziens in gelijke situaties bevinden.

De Raad van State heeft tijdens de voorbereiding van de wet zelf opgeworpen dat dit een van de discriminaties is. De regering heeft zich daartegen verdedigd door te stellen dat de effecten op een effectenrekening sneller te verhandelen zijn dan effecten op naam. De eerste zouden volgens de wet dus gezien moeten worden als beleggingen, terwijl effecten op naam meer investeringen zouden zijn en duurzamer zijn. De wetgever wou ervoor zorgen dat mensen met aandelen in een eigen bedrijf, die vaak op naam zijn, de taks niet zouden moeten betalen.

VFB *Dat is het eeuwige riedeltje van politici: mensen die beleggen in aandelen zijn speculanten, alleen grootaandeelhouders zijn investeerders. Maar een particulier die zijn centen in aandelen investeert, draagt toch ook bij aan de kapitaalvorming en goede werking van ondernemingen?*

DIRK COVELIERS Inderdaad. Bovendien zijn effecten op naam niet persé minder liquide. Neem een aandeel als Solvac, dat alleen op naam bestaat, maar tegelijk op de beurs noteert. Het is een zuiver administratieve kwestie: de registerhouder of 'registrar' inlichten en je kan verkopen. Liquiditeit heeft trouwens niets te maken met de drager van de tegoeden maar met

Ben Van Vlierden

het snel vinden van tegenpartijen en de marktsituatie van het effect.

BART DE COCK Er is trouwens nog een andere belangrijke discriminatie, want enkel de effectenrekeningen van natuurlijke personen worden getroffen door deze belasting. De effectenrekeningen op naam van rechtspersonen worden niet belast. Nu we-

De Belgische fiscaliteit: Über complex

VFB *Hoe zou u de Belgische belastingen omschrijven, vroeg ik aan de drie advocaten gespecialiseerd in fiscaliteit? "Über complex," antwoordt Gerd D. Goyvaerts meteen. "Stel dat we alleen al voor de Belgische roerende fiscaliteit kunnen vertrekken van een wit blad. De kans dat men dan tot de huidige situatie komt is dan nihil."*

DIRK COVELIERS Het belastingregime van beleggingen in fondsen draait uit op een knelpuntfiscaliteit (naar analogie met een knelpuntberoep). Men baseert zich hiervoor nog op gegevens die nodig waren onder de spaarrichtlijn (zoals 'asset-test' en 'TIS'), maar ondertussen werd die richtlijn ingetrokken en is de ruimere uitwisseling van bankgegevens op grond van CRS van toepassing. Gevolg: buitenlandse (EU) fondsen reiken die informatie niet meer aan en de verhandeling daarvan wordt bemoeilijkt door het risico van een forfaitaire taxatie van de hele meerwaarde.

BART DE COCK Er is totaal geen gelijk speelveld meer. Heel die ingewikkelde

toestand zorgt ervoor dat er discriminatie is van alles en nog wat. Hoeveel mensen kunnen nog zeggen dat ze de huidige regeling kennen van A tot Z? Het is gewoon niet werkbaar meer. We weten allemaal dat lobbygroepen een zeer sterke greep hebben, en gelukkig maar... Maar af en toe moeten de zaken toch eens objectief herbekeken worden.

GERD D. GOYVAERTS De vraag is ook of de inspanningen voor de inning van een reeks belastingen niet onevenredig groot zijn geworden. Natuurlijk schakelt men de banken zwaar in voor een aantal zaken, maar uiteindelijk betaalt de klant daarvoor. Het antwoord is duidelijk: een vereenvoudiging zou de kosten/baten sterk kunnen verbeteren. Maar door al maar meer koterijen bij te bouwen, creëert men een fiscaliteit met perverse effecten. Dat geldt ook voor de Kaaimantaks. Door alweer een reeks aanpassingen gaan sommige beleggingsfondsen ook aan de kaaimantaks onderworpen worden terwijl dat totaal niet de bedoeling was.

Dirk Coveliers:

"Als men spreekt over 'rechtvaardige belastingen' dan wringt het juridisch toch dat een nieuwe vermogensbelasting alléén mensen met effecten op een effectenrekening treft en bijvoorbeeld niet mensen die aandelen aanhouden op naam."

Door iemand met 500.000 euro aandelen op een effectenrekening moet betalen en iemand met 500.000 euro of 5 miljoen euro aandelen op naam niet?"

ten we allemaal dat het net vaak de grotere vermogens zijn die hun effecten aanhouden via een vennootschap. Maar die worden dus expliciet vrijgesteld.

VFB *Worden alle effecten op een effectenrekening belast of zijn er ook vrijgesteld?*

DIRK COVELIERS De wet geeft eigenaardig genoeg geen definitie van wat een effectenrekening is, maar probeert wel te definiëren welke effecten belast worden en welke niet. Eenvoudig is het echter allermist. Worden wel belast: aandelen en certificaten ervan, obligaties en certificaten ervan,

kasbons, warrants en beleggingsfondsen. Maar als die fondsen aangehouden worden onder een verzekering (zoals Tak 23), dan worden ze niet belast. Ook fondsen in het kader van collectief pensioensparen vallen niet onder de taks op effectenrekeningen omdat zij dienen voor een aanvullend pensioen. Ook dat is een eigenaardig onderscheid, want ook beleggingen in aandelen en obligaties of gewone beleggingsfondsen zijn natuurlijk vaak of zelfs meestal bestemd als aanvullend pensioen. Ook het onderscheid tussen beleggingsfondsen in een bancaire kledje of een van een verzekeraar is gezien het doel van rechtvaardige belastingen zeer vreemd: het gaat om economisch gelijkaardige componenten van een vermogen, maar het ene wordt belast en het andere niet.

Men zou kunnen zeggen dat de wetgever logisch is in het onlogische. In de zin dat men hier de disparate fiscaliteit van tak 23 beleggingsverzekeringen en die van fondsen als bankproduct ook volgt. Men creëert hiervoor nog een grotere ongelijkheid of verschillend speelveld voor economisch dezelfde beleggingsproducten. De belastingen zijn compleet anders, terwijl het eigenlijk om dezelfde beleggingen gaat.

VFB *Wat met die grens van 500.000 euro? Is dat ook geen arbitrair bedrag om te bepalen of iemand gegoed is of niet?*

BART DE COCK Ja, dat kan zeer willekeurig zijn. De wetgever heeft een grens van 500.000 euro ingevoerd om na te gaan of er sprake is van een groot vermogen of niet. Nergens in de parlementaire voorbereiding wordt echter toegelicht waarom exact die grens wordt gehanteerd. Het is enkel een vermoeden, dat niet wordt gestaafd. Bo-

vendien betaalt men niets onder het grensbedrag, terwijl men de taks ook op de schijf onder 500.000 euro moet betalen eens men onderworpen is aan de taks.

VFB *Ik heb gehoord dat nogal wat afgeleide financiële producten ook niet belast worden door de taks op effectenrekeningen?*

BART DE COCK Dat klopt, er zijn veel eigenaardigheden. Opties, futures en swaps vallen niet onder de taks. Volgens de wetgever omdat deze afgeleide producten bedoeld zijn als indekking van een risico. Deze producten zouden geen echte vermo-

Dirk Coveliers:

"De wet geeft eigenaardig genoeg geen definitie van wat een effectenrekening is, maar probeert wel te definiëren welke effecten belast worden en welke niet. Eenvoudig is het echter allermist."

Gerd D. Goyvaerts:

"Het is geen geheim dat deze wet haastwerk is. Het hele opzet is eerder artificieel en de uitwerking is op zijn zachtst gezegd moeilijk te volgen."

genswaarde vertegenwoordigen. Ze gaan hierbij voorbij aan het feit dat deze instrumenten kunnen gebruikt worden om met een hefboom te beleggen en een duidelijk speculatief karakter hebben. Op die manier kunnen het zelfs instrumenten zijn om de taks te ontwijken.

DIRK COVELIERS En alleen warrants op aandelen van de emittent of de zogenaamde 'klassieke' warrants zijn onderworpen. Dus 'financiële' warrants die recht geven op de aankoop van een mandje aandelen, grondstoffen enzovoort niet. Ook turbo's en sprinters ontspringen de dans, net als gestructureerde financiële producten die geen gewaarborgde terugbetaling van 100% van het initieel kapitaal bieden.

VFB Is er geen risico dat de Regering deze taks zal uitbreiden naar andere vermogensbestanddelen, zoals effecten op naam, door de annulatieberoepen die werden ingediend?

DIRK COVELIERS Dit is koffiedik kijken. Verwacht wordt dat het Grondwettelijk Hof pas een uitspraak zal doen na de federale verkiezingen van mei 2019, aangezien het Hof in principe twaalf maanden tijd heeft om uitspraak te doen. De gevolgen van een eventuele vernietiging worden dus doorgeschoven naar de volgende regering. Wij hebben begrepen dat de VFB geen vragende partij is van een uitbreiding van deze taks, maar in eerste instantie een halt wenst toe te roepen aan de discriminerende behandeling van beleggingen op een effectenrekening. Niets doen zoals een kikker in een kom opwarmend water, zou kunnen leiden tot een verdere discriminatie doordat het tarief van 0,15% nog verhoogd kan worden. Kijken we maar naar wat de laatste jaren met het tarief van roerende voorheffing en de plafonds van de beurstaks gebeurd is. Die zijn systematisch verhoogd zodat er op een vijftal jaar tijd een verdubbeling is van de RV-tarieven en van de plafonds voor beurstaks.

VFB Waarom heeft men het allemaal zo ingewikkeld gemaakt? Hoe kan je als burger nog weten wat belast wordt en wat niet?

GERD D. GOYVAERTS Het is geen geheim dat deze wet haastwerk is. Het hele opzet is eerder artificieel en de uitwerking is op zijn zachtst gezegd moeilijk te volgen. Het is inderdaad geen sinecure om uit te maken wat onder de taks valt en wat niet. Nog los van de beoordeling of de verschillen discriminerend zijn of niet. De praktijk zal allicht nog meer bezwaren oproepen tegen deze wet.

En net zoals met nogal wat andere zaken zadelt de wetgever de banken op met de inning van deze belasting. Voor banken in

België wordt het een hele waslijst, maar ze zullen zich schikken. Dat is heel wat minder evident voor banken in het buitenland. Toch zijn Belgen met een buitenlandse effectenrekening ook onderworpen. Meestal zal hij of zij dan zelf moeten zorgen voor de juiste betaling van de taks op de effectenrekeningen. Gegeven de complexiteit vraagt dat een grote inspanning. De vraag is of het allemaal niet onredelijk moeilijk is gemaakt. De beginselen van een behoorlijke regelgeving zijn zorgvuldigheid, redelijkheid en een goede motivatie. Deze wet lijkt op geen enkel punt te scoren.

DIRK COVELIERS Er zijn ondertussen al buitenlandse banken die niet langer de al maar meer afwijkende Belgische fiscale administratie willen doen voor hun Belgische klanten. De vraag is of deze taks de druppel is die de emmer nog meer zal doen overlopen. Immers al die speciale Belgische fiscale regeltjes kunnen ook gezien worden als een belemmering van het vrij verkeer van diensten binnen de EU. Voor Belgische

klanten van buitenlandse banken is de administratieve inspanning immers groter dan wanneer ze de rekening bij een Belgische bank aanhouden.

BART DE COCK En zelfs als buitenlandse banken zonder vestiging in België zich ten behoeve van hun Belgische klanten willen conformeren aan de specifieke Belgische fiscaliteit dan kunnen ze dit nog niet voor de taks op effectenrekeningen. Vandaag, meer dan zes maanden na het ingaan van de wet, is er nog geen KB voor hoe buitenlandse banken in België een aansprakelijk vertegenwoordiger kunnen laten erkennen (de Belgische staat is dan zeker dat de buitenlands bank de fiscaliteit van de Belgische klant volgens de Belgische wet zal afhandelen).

VFB Het is niet te geloven hoe slordig de Belgische regering te werk gaat?

BART DE COCK Dat kan ook gezegd worden van twee zogenaamde antimisbruikbepalingen die de wetgever inbouwde. Zo werd bepaald dat, wanneer mensen

Met deze 'open brief' kondigde de Vlaamse Federatie van Belegger actie aan:

VFB start samen met leden juridische procedure tegen taks op effectenrekeningen

*Beste VFB lid,
Beste spaarder en belegger,*

De Vlaamse Federatie van Beleggers, kortweg VFB vzw, zal samen met een aantal van haar leden een juridische procedure starten tegen de wet die een taks op effectenrekeningen invoert. Deze wet discrimineert beleggers duidelijk. Daarom zal VFB, samen met een aantal van haar leden, een vernietigingsberoep indienen bij het Grondwettelijk Hof.

Met dit korte persbericht maakte de VFB bekend niet lijdzaam toe te zien op de invoering van de taks op effectenrekeningen. Voorzitter Sven Sterckx: 'met deze taks gaat de regering lijnrecht in tegen het advies van de Raad van State, die deze regeling duidelijk discriminerend noemde. Deze taks is om nog een hele reeks andere redenen af te keuren. Tien jaar geleden is werk gemaakt van het dematerialiseren van papieren effecten. De effectenrekening speelt daar een cruciale en centrale rol en bracht heel wat voordelen voor alle betrokkenen, inclusief de overheid. Die effectenrekening, het belangrijkste

instrument van de beleggers, nu gaan belastingen is onaanvaardbaar. Trouwens net zoals de speculatietaks is ook deze taks op effectenrekeningen een draak van een wetgeving, te complex en operationeel onuitvoerbaar.

En voor wie vindt dat 0,15% geen zware belasting is of 500.000 euro al een groot bedrag is: door de ontwijking zal de effectentaks niet het beoogde bedrag opbrengen voor de fiscus, om nog maar te zwijgen van de onrechtstreekse minderinkomsten voor de schatkist. Politici zullen zeer snel geneigd zijn om ofwel het tarief van de taks te verhogen of het minimumbedrag te verlagen. Of beide. De verdubbeling van de taks op beursverrichtingen, alleen te betalen door particuliere beleggers, en de verdubbeling van de roerende voorheffing de voorbij jaren, wekken niet bepaald vertrouwen, besluit Sven Sterckx.

Mechelen, 20 maart 2018

die belastbare effecten vanaf 9 december 2017 nog op naam lieten zetten, de fiscus deze effecten het eerste jaar toch nog zou beschouwen als belastbare instrumenten op een effectenrekening. Waarom heeft men 9 december 2017 genomen en niet bijvoorbeeld de datum van inwerkingtreding van de wet, namelijk 10 maart 2018? Dat heeft natuurlijk alles te maken met het zogenaamde 'announcement effect,' de dag waarop een bepaald potentieel misbruik werd gesignaleerd. De datum van 9 december lijkt evenwel arbitrair gekozen; de maatregel werd al veel eerder aangekondigd. Ook dat is discriminatie, aangezien omzettingen van vóór 9 december 2017 niet worden geïmputeerd, hoewel men ook toen reeds kon anticiperen op de nieuwe wetgeving.

GERD D. GOYVAERTS Hetzelfde geldt voor een antimisbruikbepaling voor de inbreng van een effectenrekening in een vennootschap met als enige doel de ontwijking van de taks op de effectenrekeningen. Die inbreng beschouwt men dan als zijnde 'niet gebeurd.' De taks op de effectenrekeningen blijft dan verschuldigd in hoofde van de inbrenger. Maar wie deze operatie deed

voor 1 januari 2018, ontsnapt wel. Dat zijn allemaal complexe en moeilijk begrijpelijke ongerijmdheden die allicht iets zeggen over het haast-en vliegwerk waarmee deze wet is tot stand gekomen.

*Dirk Coveliërs
"Er zijn ondertussen al
buitenlandse banken die
niet langer de almaar
meer afwijkende Belgische
fiscale administratie willen
doen voor hun Belgische
klanten."*

VFB Is het mogelijk dat de regering deze wet nog aanpast of zelfs afvoert, hoewel verschillende politici al duidelijk lieten verstaan dat ze niets meer willen wijzigen?

DIRK COVELIËRS Ja, dat zal niet meer voor deze regering zijn, maar misschien de volgende. Er begint zich al een traditie te vormen van 'tijdelijke' belastingen die snel

na hun invoering zijn afgeschaft. De zogenaamde rijkentaks van Di Rupo (21% + 4%) werd na een jaar afgevoerd en ook de speculatietaks werd snel afgevoerd nadat men vaststelde dat de belastinginkomsten uit de beurstaks eronder leden. Het wordt ook afwachten wat deze taks op effectenrekeningen opbrengt en hoeveel belastingen elders verschuiven. En wellicht zullen vele belastingplichtigen zich pas vragen gaan stellen wanneer zij de eerste afrekening van deze taks eind december 2018 op hun rekeninguittreksels zullen zien verschijnen.

Jan Reyns
Hoofdredacteur

INTERVIEW 20 SEPTEMBER 2018

Beschikbaar
op computer
en tablet.

Start nu.

KBC Invest
Altijd een heldere
blik op uw vermogen

kbc.be/invest

